

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
Інститут проблем виховання НАПН України
Інститут вищої освіти НАПН України
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Петрошанський університет (Румунія)
Румунсько-німецький університет Сібіу (Румунія)
Могильовський державний університет ім. А. О. Кулешова (Білорусь)
Школа менеджменту університету Тампере (Фінляндія)

МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ЛІДЕРИ ХХІ СТОЛІТТЯ. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ХАРИЗМАТИЧНОГО ЛІДЕРА НА ОСНОВІ ГУМАНІТАРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ
СИСТЕМАМИ»**

*Конференція присвячена 135-річному ювілею Національного технічного
університету «Харківського політехнічного інституту» та
20-річчю кафедри педагогіки та психології управління
соціальними системами ім.. аkad. I. A. Зязуна*

29-30 вересня 2020 року

**Харків
2020**

практ. конф.: м. Запоріжжя, 10 квітня 2020. Запоріжжя: ЗНУ. 2020. С. 12–14. 3. Демиденко Т. М. Підготовка фахівців до інноваційної педагогічної діяльності : Дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Черкаськ. нац. ун.-т ім. Богдана Хмельницького. Черкаси. 2004. С. 220. 4. Макогон К. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (пед. інновації). Рідна школа. 2002. № 1. С. 27–29. 5. Урусський В. І. Формування готовності викладачів до інноваційної діяльності : Методичний посібник . Тернопіль: ТОКІППО. 2005. С. 96.

*Кайдалова Л. Г., Романовська О. О., Гуменюк Н. І.
м. Харків, Україна*

Національний фармацевтичний університет
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

**ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ
У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Вступ. Більшість законодавчих документів, національних програм стосовно вищої освіти наголошують на недопущенні зниження якості освіти, падінні рівня знань, особливо це стосується підготовки майбутніх лікарів. Так, Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань закладів вищої освіти передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [1]. В аналітичній доповіді ЮНЕСКО «Сталий розвиток після 2015 р.» зазначено, що у новій інформаційній епосі саме вища освіта має стати основоположним елементом у напрямі прогресу, а інновації у різних сферах суспільної діяльності мають містити в собі високий динамізм, швидку зміну знань, інформації, технологій [2].

Мета дослідження – обґрунтувати доцільність імплементації інноваційних методів навчання в освітній процес закладів вищої освіти медичного профілю, як основного чинника формування професійної компетентності майбутніх лікарів.

Виклад основного матеріалу. Дослідження американських та європейських науковців підтверджують, що інтерактивні методи навчання сприяють збільшенню частки засвоєння навчального матеріалу, тому що впливають не лише на свідомість студента, а й на його почуття і волю, а саме: лекція – 5 % засвоєння, читання навчальних текстів – 10 %, відео/аудіо матеріали – 20 %, демонстрація – 30 %, робота в дискусійних

групах – 50 %, практика через дію – 75 %, навчання інших і застосування отриманих знань – 90 % засвоєння [3].

Найпоширенішими серед сучасних методів навчання є: метод проектів, групові обговорення, «мозковий штурм», ділові та рольові ігри, баскет-метод, навчальний тренінг, побудова інтелект-карт, «кейс метод» тощо.

Надзвичайно актуальним є застосування інноваційних педагогічних технологій в умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчання, як вимушений захід профілактики поширенню COVID-19. В цілях покращення ефективності закріплення теоретичних знань, формування практичних умінь та навичок у майбутніх лікарів під час вивчення ними дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій, домедична допомога в екстремальних умовах» на кафедрі медицинської катастроф та військової медицини Вінницького національного медичного університету ім. М. Пирогова були імплементовані такі інноваційні методи навчання: створення «інтелект-карти» на задану тему, самостійна робота студентів в «малих групах», «баскет-метод» та «кейс-метод». Після впровадження таких методів навчання було проведено опитування здобувачів освіти «Ваше ставлення щодо використання інноваційних методів навчання в освітньому процесі». 90 % опитаних здобувачів освіти зазначили, що такі методи навчання розширяють їх пізнавальні можливості, краще засвоюється та запам'ятується навчальний матеріал, навчання формує позитивний настрій у групі, не дозволяє бути байдужим до процесу навчання. Крім того, власні спостереження викладачів за роботою здобувачів освіти на заняттях дозволили відзначити, що ці методи стимулювали їхній активний самостійний пошук, сприяли розвитку винахідливості, творчості, груповій згуртованості.

Висновки. Застосування інноваційних методів навчання у сучасних умовах є початком розвитку інтелектуальної діяльності та критичного мислення здобувачів вищої освіти, а у подальшому формуватимуть здатність самостійно опрацьовувати інформацію, яка стане у нагоді в майбутній професійній діяльності лікаря.

Література. 1. Закон України «Про вищу освіту». 2014 р. №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. 2. Программа устойчивого развития на период после 2015 года. URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_221646.pdf. 3. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор. 2011 С. 628.

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету – **Романовський Олександр Георгійович**, завідувач кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І. А. Зязюна, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Заступники голови оргкомітету – **Панфілов Юрій Іванович**, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І. А. Зязюна, кандидат психологічних наук, доцент; **Тіняков Артем Олександрович**, доцент кафедри фізичного виховання, кандидат педагогічних наук.

Л 55   **Лідери ХХІ століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій для управління соціальними системами: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції 29-30 вересня 2020 року / За заг. ред. Романовського О. Г. – Х.: НТУ «ХПІ», 2020. – 226 с.**
ISBN 978-617-7912-62-9

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали.

Містить матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем лідерства та розвитку лідерського потенціалу засобами гуманітарних технологій.

ISBN 978-617-7912-62-9

© Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», 2020

ЗМІСТ

Пленарне засідання

Бабасєв В. М. «Theory of generations»: до питання про розвиток вищої освіти в Україні.....	3
Radu S. M., Iliaş N., Offenberg I. Mining engineer – «the root of the earth».....	8
Хомич Л. О. Пріоритети у формуванні лідерських якостей майбутніх вчителів.....	18

Секція 1

Hrybiuk O. O. Development of the interdisciplinary links in learning science disciplines in terms of computer-based environment: telecommunication project «sieg» as a tool for integrating cross-disciplinary skills.....	22
Пилинський Я. М. Сильні лідери для об'єднаних територіальних громад.....	26
Радзімовська О. В. Короткий погляд на проблему лідерства в різні історичні періоди роль лідера команди для успішної реалізації малих грантів в сфері екології.....	29
Тихомирова Т. С., Баранова А. О. Роль лідера команди для успішної реалізації малих грантів в сфері екології.....	32

Секція 2

Гура Т. В., Молодець Т. В. Формування лідерських якостей у майбутніх викладачів вищої школи засобами естетичного виховання.	35
Гура Т. В., Янова О. В. Виховання харизматичного лідера як необхідна умова конкурентоспроможності майбутнього фахівця.	38
Калюжна Т. Г. Особливості харизматичних якостей викладача-андрагога післядипломної педагогічної освіти.....	42
Kostyria I. V., Tahiri Y. Youth leadership in England.....	44
Костирия І. В., Корж Н. О. Організаційно-педагогічні умови розвитку лідерського потенціалу у майбутніх викладачів вищої школи.....	47

Костирия І. В., Косс А. М. Формування сили волі у студентів технічних університетів.....	51
Костирия І. В., Ленько Д. Є. Розвиток лідерського потенціалу у майбутніх викладачів вищої школи.....	54
Носенко Ю. Г. Феномен ніка вуйчича: чинники формування успішної та щасливої особистості.....	57
Ol'shevs'ka V. O., Bandurovs'ka O. Yu. Formation of leadership qualities from the earliest childhood.....	60
Резнік С.М., Підгорний К. Ю. До питання формування лідерської позиції студентів адміністративного менеджменту.....	62
Романовський О. Г., Бикова М. В. Ключові умови формування майбутнього фахівця з вищою освітою, як харизматичного лідера у сучасному суспільстві.....	64
Самко А. М. Особливості харизматичного лідерства.....	67
Соломаха С. О. Здатність впливати на світогляд людей як сутнісна ознака лідера.....	70
Ушно І. М. Метанавички як лідерський імператив.....	73
Chebakova Yu. G, Develi B. Innovation & leadership.....	75
Чебакова Ю. Г., Мустецов Д. В. Формування адаптивного стилю управління у майбутніх менеджерів в закладах вищої освіти.....	78
Чебакова Ю. Г., Проценко А. С. Формування навичок тімблдингу у студентів в освітньому процесі університету.....	80
Черкашин А. І., Боготала Н. С. Формування лідерських якостей у працівників фінансових установ.....	82
Черкашин А. І., Осьмініна К. С. Сучасні тенденції формування лідерських якостей майбутнього фахівця.....	85
Черкашин А. І., Терещенко К. Р. Формування емоційного інтелекту в майбутніх психологів – лідерів під час професійної підготовки.....	88
Шаполова В. В., Письменницька Ю. А. Розвиток творчого бачення у навчанні як запорука харизматичної особистості.....	91
Штучченко І. Є., Кутепова С. С., Чаплій Є. В. Роль іміджу викладача у формуванні лідерського потенціалу у студентів	93

Секція 3

Мороз В. М., Логош Х. І. Система підготовки фахівців у галузі публічного управління та адміністрування в Австралії: на прикладі університету Фліндерс.....	96
Сотська М. В. Лідерство як один з пріоритетних напрямів професійного розвитку вчителів у Сінгапурі.....	99
Шишкіна М. П. Адаптивні хмаро орієнтовані системи у відкритому науково-освітньому просторі.....	101

Секція 4

Блошенко О. І. Формування лідерських якостей студентів засобами плавання.....	104
Борейко Н. Ю., Петренко О. О., Зінченко Л. В., Трегубова О. В. Формування лідерських відносин у спортивній команді.....	107
Борейко Н. Ю., Зінченко Л. В., Євтушенко С. Д. Важливість психологічної підготовки плавців.....	110
Височіна Н. Л. Лідерські якості спортсменів як фактор підвищення їх результативності.....	113
Войда А. А. Формування лідерського потенціалу засобами спортивної аеробіки серед студенток НТУ «ХПІ».....	115
Тіняков А. О., Koval M. Основи харизматичного лідерства тренерів дитячо-юнацьких баскетбольних команд.....	117

Секція 5

Баніт О. В. Розвиток лідерських якостей андрагога у процесі командоутворення.....	120
Вовк М. П., Грищенко Ю. В. Наукове наставництво як чинник забезпечення лідерства у розвитку науково-педагогічних шкіл....	122
Вовк М. П., Ходаківська С. В. Мовна комунікація у формуванні лідерських якостей особистості.....	126
Дубініна О. М., Ігнатюк О. А. Довіра як педагогічна технологія виховання інженера-лідера іт-галузі у вищій технічній школі.....	131
Ігнатюк О. А., Кругляк О. С. Особливості технології оцінювання сформованості професійної самоорганізації майбутніх викладачів закладів вищої школи в умовах магістратури.....	134

Ігнатюк О. А., Корабейникова Д. В. Особливості формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти.....	138
Кайдалова Л. Г., Романовська О. О., Гуменюк Н. І. Застосування інноваційних методів навчання у підготовці майбутніх лікарів у закладах вищої освіти	141
Кvasник О. В. Створення індивідуальної траєкторії у контексті розвитку толерантності до невизначеності фахівця-лідера.....	143
Лісовий В. А. Наукові підходи до визначення структури професійного розвитку майбутніх фахівців музичного мистецтва	145
Луценко Б. В. Роль особистості лідера у формуванні психологічного клімату військового колективу.....	148
Мартиненко Л. В. Лідерство в групі, колективі як інструмент і мотив розвитку особистості, її самовираження.....	150
Підбуцька Н. В., Горобець М. М. Зв'язок життєстійкості підлітків з відношенням до них батьків. Моделі виховання батьків.....	154
Пляка Л. В. Формування лідерських якостей у майбутніх фармацевтичних фахівців за допомогою використання тренінгових технологій.....	157
Султанова Л. Ю. Лідерські якості викладача закладу вищої освіти в умовах пандемії.....	159
Тринус О. В. Самовиховання лідерських якостей сучасного вчителя	162
Ходацька О. М. Від учителя-лідера – до учня-лідера.....	164
Шаполова В. В., Алієва Р. Р. Педагогічні умови формування професійної майстерності сучасного фахівця.....	167
Яндоля К. О., Шляхова К. А. Умови розвитку лідерських якостей курсантів.....	171

Секція 6

Vrakina V. V., Berkutova T. I., Tanko Ye. V. Pedagogical skills of a foreign language teacher in the process of reforming the education system.....	173
Кайдалова Л. Г., Романовська О. О., Черкашина Т. В. Формування емоційного інтелекту у майбутніх викладачів вищої школи.....	176

Ликтей Л. М. Розвиток лідерських якостей викладачів гуманітарних дисциплін у педагогічних коледжах, як складова методичної компетентності.....	178
Литвинова С. Г. Штучний інтелект в освіті як інструмент і асистент.....	181
Романовська О. О., Бородін В. Г. Формування позитивного іміджу у майбутніх викладачів вищої школи.....	182
Сухіх А. С. Використання платформ відкритої науки як засіб формування та розвитку цифрової компетентності майбутніх викладачів.....	184
Хавіна І. В. Ризики у професійній підготовці молодих викладачів до лекцій та практичних робіт в умовах карантину під час пандемії корона вірусу.....	186
Shtuchenko I. Ye., Vrakina K. P. The role of pedagogical creativity in the development of personality.....	188

Секція 7

Богдан Ж. Б., Несен А. А. Соціально-психологічна характеристика гендерних особливостей молодих підприємців....	191
Ващенко Л. І. Розвиток лідерського потенціалу дорослих в умовах неформальної освіти.....	194
Горбач І. О. Когнітивно-професійний компонент лідерського потенціалу майбутніх фахівців з правоохоронної діяльності пенітенціарної системи України.....	195
Грень Л. М., Адамкевич А. С. Діяльність управлінської команди в організаціях та роль лідера в них.....	198
Грень Л. М. Формування ефективного механізму управління розвитком системи професійно-технічної освіти на рівні регіону.....	200
Hren L. M., Smaglo E. I., Barabash Y. V. Tools for the formation and development of leadership in public authorities	203
Демідова Ю. Є. Культура безпеки діяльності в формуванні лідерського потенціалу керівних кадрів у публічному управлінні	207
Kamionka M. Attitude towards politics of young ukrainian citizens...	209
Панфілов Ю. І., Герман А. В. Тривога як один з психологічних станів лідера.....	211
Панфілов Ю. І., Зубкова К. Р. Лідерство як фактор психологічного розвитку дітей дошкільного віку.....	216

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Лідери ХХІ століття. Формування особистості
харизматичного лідера на основі гуманітарних
технологій для управління соціальними системами**

2020 рік

Головний редактор Романовський О. Г.
Відповідальні за випуск Панфілов Ю. І., Тіняков А. О.